

İlgili Kanun / Madde
818 S.BK/41

T.C
YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2007/23038
Karar No. 2008/7195
Tarihi: 05.05.2008

● MADDİ TAZMİNAT ADI ALTINDA
YAPILAN ÖDEME İLE TAZMİNAT ARASINDA
AÇIK ORANSIZLIĞIN BULUNMAMASININ
GEREKMEŞİ

ÖZETİ: Maddi zarar yönünden ise; yapılan ödemenin kural olarak işçiye veya hak sahibine yapılmış olan ödeme ile sınırlı olmak üzere bağlayıcılığı asıldır. Gerçek anlamda borçluyu borcundan kurtaran bir ödemeden söz edebilmek için tazmin edilecek miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunmaması koşuldur. Başka bir anlatımla, açık oransızlığın bulunduğu durumlarda yapılan ödeme kısmi ifayı içerir. Bu yön ise, ödemenin yapıldığı tarih göz önünde tutularak gerçek zararın bilirkişiler aracılığı ile saptanması suretiyle belirlenebilir. Oysa, mahkemece yukarıda açıklandığı biçimde inceleme ve araştırma yapılmadığı dosya içeriğinden anlaşılmaktadır.

Yapılacak iş; davacılar tarafından yapılan ödemelerin maddi ve manevi tazminat türüne, aidiyetine ilişkin miktarı davacılar tarafından açıklattırarak suretiyle açıklığa kavuşturulduktan sonra, davacı Herdem Bilgiç'in ödemenin yapıldığı tarihteki veriler esas alınarak gerçek zararlarını bilirkişiye hesaplattırarak, böylece tazmin edilecek miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunup bulunmadığını denetlemek, açık oransızlığın bulunması durumunda maddi tazminata ilişkin

ödemeyi “kısmi ifayı içeren” makbuz niteliğinde kabul etmek ve yapılan ödemenin ödeme tarihindeki gerçek zararı hangi oranda karşıladığını saptamak, hüküm tarihine en yakın tarihteki verilere göre hesaplanan tazminat miktarından yasal indirimler yapılmak suretiyle belirlemek gerçek zarardan davalı tarafın ödeme yapılan tarihe göre davacının zararını karşıladığı oranda indirim yapmak, daha sonra kalan miktara hükmetmek, açık oransızlığın bulunmadığının tespiti halinde ise davacı Herdem Bilgiç'in maddi tazminat talebinin tümünden reddine karar vermektir

DAVA: Davacı, murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükümün davalılardan Hisar Güvenç ile Mustafa Güvenç vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Osman Bülbül tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillere hükmün dayandığı gerektirici nedenlere göre davalıların aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava davacıların yakınlarının iş kazası sonucu ölümü nedeniyle uğradıkları maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece istemin kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden davacıların murisi Fehmi Bilgiç'in 18.11.2003 tarihinde davalıya ait işyerinde konteynır'ı boyarken çelik halatlardan birinin kopması sonucu düşen konteynır'ın altında kalarak öldüğü mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda işverene %90, kazalya %10 oranında kusur izafe edildiği anlaşılmaktadır.

Davacılarında kabulünde olan "Teminat sözleşmesi" başlıklı belge ile "makbuz" başlıklı belgeden davalılar tarafından davacılar Herdem Bilgiç, Kadir Bilgiç, Hüseyin Bilgiç ve Kezban Bilgiç'e maddi ve manevi zararları karşılığı dava açılmazdan önce 14.1.2004 tarihinde 30.000,00-YTL ile dava açıldıktan sonra 19.10.2004 tarihinde 29.200 Euro karşılığı 53.822,52-YTL para ödendiği görülmektedir.

Uyuşmazlık davacılar maddi ve manevi zararların karşılığı yapılan bu ödemelerin davacıların manevi tazminat alacaklarının alıp bu suretle borçluyu borcundan kurtardığı biçiminde değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, maddi

Yargıtay Kararları

tazminat alacağına karşılık yapılan ödemelerin davacıların maddi zararından ne şekilde düşüleceği noktasındadır.

Manevi tazminat istemine gelince; davalılar tarafından yapılan ödemenin bir miktarının manevi zarara karşılık yapıldığı "Teminat Sözleşmesi" adlı belgenin içeriğinden açıkça anlaşılmaktadır.

Manevi zarar yönünden ihtilaf manevi zararın bölünüp bölünemeyeceği noktasındadır.

Gerçekten, hukuka aykırı bir eylem yüzünden çekilen elem ve üzüntüler, o tarihte duyulan ve duyulması gereken bir haldir. Başka bir anlatımla üzüntü ve acıyı zamana yaymak suretiyle, manevi tazminatın bölünmesi, bir kısmının dava konusu yapılması kalanın saklı tutulması olanağı yoktur. Niteliği itibariyle manevi tazminat bölünemez. Bir defada istenilmesi gerekir. Yargıtay H.G.K' nun 25.9.1996 gün ve 1996/21-397-637 karar ile 13.10.1999 gün ve 1999/21-684-818 sayılı Kararı da bu doğrultudadır.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın manevi tazminatın bölünemeyeceği göz ardı edilerek davacılar yararına manevi tazminata hükmedilmiş olması isabetsiz olmuştur.

Maddi zarar yönünden ise; yapılan ödemenin kural olarak işçiye veya hak sahibine yapılmış olan ödeme ile sınırlı olmak üzere bağlayıcılığı asıldır. Gerçek anlamda borçluyu borcundan kurtaran bir ödemeden söz edebilmek için tazmin edilecek miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunmaması koşuldur. Başka bir anlatımla, açık oransızlığın bulunduğu durumlarda yapılan ödeme kısmi ifayı içerir. Bu yön ise, ödemenin yapıldığı tarih göz önünde tutularak gerçek zararın bilirkişiler aracılığı ile saptanması suretiyle belirlenebilir. Oysa, mahkemece yukarıda açıklandığı biçimde inceleme ve araştırma yapılmadığı dosya içeriğinden anlaşılmaktadır.

Yapılacak iş; davacılar yapılan ödemelerin maddi ve manevi tazminat türüne, aidiyetine ilişkin miktarı davacılar açıklattırarak suretiyle açıklığa kavuşturulduktan sonra, davacı Herdem Bilgiç'in ödemenin yapıldığı tarihteki veriler esas alınarak gerçek zararlarını bilirkişiyeye hesaplattırarak, böylece tazmin edilecek miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunup bulunmadığını denetlemek, açık oransızlığın bulunması durumunda maddi tazminata ilişkin ödemeyi "kısmi ifayı içeren" makbuz niteliğinde kabul etmek ve yapılan ödemenin ödeme tarihindeki gerçek zararı hangi oranda karşıladığını saptamak, hüküm tarihine en yakın tarihteki verilere göre hesaplanan tazminat miktarından yasal indirimler yapılmak suretiyle belirlemek gerçek zarardan davalı tarafın ödeme yapılan tarihe göre davacının zararını karşıladığı oranda indirim yapmak, daha sonra kalan miktara hükmetmek, açık oransızlığın bulunmadığının tespiti halinde ise davacı Herdem Bilgiç'in maddi tazminat talebinin tümünden reddine karar vermektir.

Yargıtay Kararları

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın eksik inceleme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde davalıların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının temyiz edenlere iadesine, 5.5.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.